

Fra: Erik Kathrud [erik.kathrud@bfk.no]

Sendt: 15. desember 2006 13:09

Til: Postmottak KD

Kopi: Tom Martinsen

Emne: Høring av forslag om gratis læremidler

Vedlegg: Saksframlegg og protokoll fra sak om gratis læremidler.doc

Vedlagt protokoll og saksframlegg fra Hovedutvalget for utdanningssaker i sak 68/06 Forslag om gratis læremidler i videregående opplæring - høring.

Vennlig hilsen

Erik Kathrud
ass. Fylkesutdanningssjef

<<Saksframlegg og protokoll fra sak om gratis læremidler.doc>>



Vår saksbehandler
Erik Kathrud, tlf 32808631

Saksgang:

Beh.nr.	S.type	Behandles av	Utvalgssaksnr	Møtedato
1	Å PS	Hovedutvalget for utdanningssektoren	068/06	14.12.06

Forslag om gratis læremidler i videregående opplæring - høring

Vedlegg:

- 1 Høringsbrev
- 2 Høringsnotat

Kunnskapsdepartementet legger fram forslag om endringer i opplæringsloven og friskoleloven angående gratis læremidler for elevene i videregående skole

Forslag til vedtak:

Hovedutvalg for utdanning gir sin tilslutning til forslaget om endringer i opplæringsloven og friskoleloven med de merknader som er gitt i fylkesutdanningssjefens saksframlegg.

Buskerud fylkeskommune, 04.12.2006
Tom Martinsen e.f
fylkesutdanningssjef

Vedtak i Hovedutvalget for utdanningssektoren 14.12.06

Hovedutvalg for utdanning gir sin tilslutning til forslaget om endringer i opplæringsloven og friskoleloven med de merknader som er gitt i fylkesutdanningssjefens saksframlegg.

Hovedutvalget forutsetter at staten dekker alle kostnader, både når det gjelder materiell, lærebøker og digitale læremidler.

Hovedutvalget for utdanning mener at bærbar PC er å betrakte som et læremiddel på lik linje med kalkulator og liknende.

Bakgrunn for saken

I Soria Moria erklæringen er en av målsettingene gratis læremidler for elever i videregående opplæring. I st. prp. Nr. 1 (2006-2007) er det foreslått å bevilge 373 mill kr til ordningen som skal innføres for elevene i Vg1 høsten 2007. Lovforslaget som blir fremmet våren 2007 skal fastsette ansvaret for fylkeskommunene og ordningen blir innført for Vg3 høsten 2008 og for Vg1 høsten 2009.

Premisser og problemstillinger

Ordningen for 2007 er allerede under utredning og det nedsettes en arbeidsgruppe som skal se på hvordan midlene skal brukes til beste for elevene og for den pedagogiske utviklingen ved de videregående skolene. Buskerud har for 2007 fått 15,277 mill kr til Vg2. Om en regner at årskullet på Vg2 er ca 3000 elever i Buskerud blir dette 5.092,- kr pr elev til gratis læremidler. I tillegg kommer Lånekassens ikke-behovsprøvde stipend som skal dekke utgifter elevene har til andre læremidler og nødvendig individuelt utstyr, med ulike satser for ulike utdanningsprogram.

Merknader til høringsnotatet

Buskerud fylkeskommune er positiv til at videregående skole også skal bli gratis for elevene hva gjelder læremidler. Det blir svært viktig at den enkelte fylkeskommune sammen med skolene og elevene finner fram til hvordan midlene skal brukes, slik at en får en best mulig effektiv bruk av midlene og at ordningen samtidig kan bidra til en riktig pedagogisk utvikling av opplæringen.

Staten gir midler til ett årskull pr skoleår. Kr 5.092,- pr elev i snitt vil ikke dekke fullt ut elevenes læremidler slik departementet definerer de. Det er da ikke trukket ut administrasjonskostnader. Normale bokutgifter for en elev i videregående skole vil variere mellom 3.000,- - 4.000,- kr pr år. I tillegg kommer andre læremidler som er ment dekket av det ikke-behovsprøvde stipendet.

Gratis læremidler innføres gradvis for de ulike årstrinnene med midler til ett årskull pr år. Det må legges til grunn at læremidler må ha en viss levetid, f eks tre år slik at de kan gjenbrukes av to årskull. Dette gjelder særlig trykte læremidler. Digitale læremidler som nettbaserte kommersielle ressurser krever en årlig lisensutgift og kan ikke lånes ut i en utlånsordning slik en bok kan. Dessuten er nettbaserte ressurser i løpende utvikling. Hvordan dette i praksis skal løses må vurderes nærmere. En utlånsordning synes mest nærliggende for trykte læremidler for å få økonomien til å strekke til, men er administrativt lite ønskelig. Hvordan digitale læremidler skal håndteres for at midlene skal anvendes mest mulig effektivt, må også vurderes nærmere.

Gjennom Kunnskapsløftet har departementet lagt trykk på digitale ferdigheter. I tillegg legges det trykk på utvikling av digitale læremidler, bl a gjennom utlysningen av 50 mill kr til kjøp eller utvikling av digitale læremidler. Internett har de senere årene gått fra å være en ren informasjons- og publikasjonskanal (Web 1.0) til å bli et interaktivt medium i stor grad (Web 2.0). Buskerud fylkeskommune er blant de fylkeskommuner som ikke har satset stort på elevfinansiert bærbar PC. Omfanget i Buskerud er lite. På den annen side ser vi at dette heller ikke brakt skolene og elevene vesentlig fremover med tanke på å anvende digitale læremidler i større grad i undervisningen.

Departementet forslår nå å legge det økonomiske ansvaret for evt anskaffelse av bærbare PC'er på skoleeier uten at dette blir kompensert økonomisk fra staten. En begrunnelse for det slik høringen tolkes, er at departementet mener at bruk av bærbar PC for elevene ikke er en forutsetning for å oppfylle kompetansemålene. For å tilrettelegge for en god, variert, virkelighetsnær, praktisk og effektiv bruk av digitale læremidler, er det vanskelig å komme utenom en tett og god PC-dekning for elevene store deler av skoledagen i tillegg til å bruke det hjemme. Erfaring viser at skoler som har organisert undervisningen med bærbare PC-er for elevene, enten de er elevfinansiert eller ikke, oppnår en mye bedre pedagogisk anvendelse av digitale læremidler og informasjon og interaktive medier på internett enn mer tradisjonelle skoler som kun tilbyr stasjonære PC'er i datarom. PC'er i datarom betyr at elevene kun i visse timer i

visse fag har undervisning basert på digitale læremidler. Tilsvarende positive erfaringer gjelder også skoler som har hatt mulighet rent bygningsmessig til å etablere store arbeidsarealer med faste arbeidsplasser utstyrt med stasjonære PC'er for alle elevene. Å satse på mer stasjonært utstyr til elevene for å sikre bedre PC-dekning er vanskelig for skoleeiere fordi mange skolebygg er tradisjonelle med standard undervisningsrom med plass til mellom 25-30 elever uten tilstrekkelig areale til å plassere inn en mengde med fast utstyr.

Fylkeskommunene vil ha noe ulik økonomisk mulighet til å finansiere bærbare PC'er til elevene. En større satsning på stasjonære PC'er vil kreve praktiske/bygningsmessige endringer for å tilrettelegge for økt bruk av digitale læremidler i undervisningen. Ulike økonomiske forutsetninger i fylkeskommunene for å gjennomføre slike satsinger kan i sin tur skape digitale skiller i opplæringen mellom fylkeskommuner.

Det er påfallende at ungdom i dag utvikler sin digitale kompetanse i størst grad på fritiden, om ikke alltid den digitale kompetanse som det alltid er mest ønskelig at de utvikler. PC hjemme er i dagens samfunn nærmest en dyd av nødvendighet for familier med barn og ungdom. PC er et allemannseie og blir sett på som et nødvendig arbeidsredskap enten det gjelder skolearbeid, jobb eller fritidsbruk.

Buskerud fylkeskommune signaliserer dermed en vesentlig usikkerhet i forhold til framtidige kostnader. Både i forhold til trykte og digitale læremidler er levetiden begrenset. Videreutvikling av læremidler vil også være med på å legge press på utskifting av bøker, digitale læremidler og digitalt utstyr. Skoleeiers økte driftsutgifter for læremidler og datautstyr vil dermed få direkte følger for andre sider ved elevenes opplæringstilbud. Buskerud fylkeskommune mener at departementet bør revurdere muligheten for at skoleeier kan pålegge elevene å holde seg med bærbar PC som et nødvendig læremiddel, og se merutgiften opp mot det ikke-behovsprøvde stipendet elevene kan søke om fra Lånekassen.

Som for grunnskolen, er det også nødvendig å få en avklaring på hvilke arrangementer i skolens regi, og som er en del av skolens pedagogiske tilbud, som en kan kreve egenbetaling for. Dette gjelder utenlandsreiser, ekskursjoner osv.

Konklusjon

Buskerud fylkeskommune er positiv til at elevene i videregående opplæring sikres gratis skolegang, men er usikker på hvilke økonomiske følger ordningen får i årene framover.